

Sandoyarmál – leysligar hugleiðingar

Jóhan Hendrik W. Poulsen

Góðu ráðstevnugestir, kæra oyggjarfólk! Á hesi ráðstevnu til minningar um mæta oyggjarmann okkara, heimasandsmannin Jóannes í Króki, hevur mær verið litið til at geva eina mynd av sandoyarmáli, tí máli, ella rættari: teimum málum, ið talað verða her í oynni og sýsluni. Gløgt er gestsins eyga – og oyra, kundu vit í hesum føri lagt afturat. Av tí at eg sjálvur eri hiðan úr oynni, var hugsandi, at ein uttaneftirkomin hevði dugað betur at givið sær far um tað serliga við sandoyarmáli enn ein, ið her er uppvaksin. Men eg skal tó royna í fáum dráttum at tekna eina brotakenda mynd av hesum eftir mínum tykki ljómfagra og orðaríka máli, einum máli, sum hevur varðveitt so nógv upprunaligt, tí at oyggjin henda kanska meir enn aðrar hevur ligið burtur av alfaraveg og tí hevur ikki verið so nógv ørkymlað av fremmandum árinum sum eitt nú suðurstreymoyarmálið. Men nú fer tað helst eins og onnur málføri víða um landið alt meira at verða drigið inn í meldurin av sterkum samjavnandi kreftum, ið vilja stoyta alt um í sama einsháttaða formi,

so at brátt verður kanska eitt einvorðið, ljóðliga fátáttað mál at hoyra um alt landið. Tó er tað at nevna, at í seinastuni hava verið tekin til mótrák ella afturundirgerðir, smáar royndir til gera vart við seg málsliga, hjúkla um tey eyðkenni, ið bygdamálunum eru eginlig. Tað skal ikki lítið dirvi til, tí fátt kann arga summi fólk meira, enn tað, at onkur sker seg burtur úr hini stóru gráu fjøldini málsliga.

Í mongum av teim londum, vit kenna til, eitt nú Danmørk, er eitt ríkismál ella landsmál og so landspartamál ella bygdamál, dialektir – ella málføri, sum vit hava valt at nevna tað á føroyskum. Har hava frá fyrndini verið munir millum máluni eftir landspørtum, munir, sum eru vorðnir greiniligari, sum frá hevur liðið. Tilvildin hevur so gjørt tað, at tað málføri, har sum kongur og landsstjórn hava havt sæti, hevur verið lyft upp um hini málførini og hevur fingið støðu sum hitt almenna málið. Tað verður so lært í skúlunum, verður einaráðandi á leikpalli og í útvarpi og seinni sjónvarpi. Skal onkur í einum sjónleiki verða lýstur

sum serliga einfaldur ella góðvarin, verður hann ofta latin tosa flatt bygdarmál, teir nevna. Á henda hátt verða bygdamálini brennimerkt sum minni verd, grovari og ómentaðari enn hitt hægri setta ríkismálið. Hjá okkum var gongdin kanska ein onnur. Vit vóru so heppin at fáa eitt skriftmál, ið ikki fyrst og fremst sær *einum* málføri til góðar, men hefur tikið úr øllum at kalla tað, sum søguliga stendur á elsta stigi. Tað skuldi tí verið so rúmsátt, at tað skuldi loyvt øllum bygdamálum hvørjum í sínum lagi at notið sín rætt, so at skilja, at ein tekstur við hesi rættskriving kann stórt sæð verða lisin í øllum bygdum í landinum við tí framburði, ið har hoyrir heima. Tað einasta er, at suðuroyarmál kann hava vissar vansar við fornøvnum sum *vit* og *tit*, men summi, ið lesa, eitt nú Faðirvár, duga væl at »umseta« so hvørt. So statt hava vit ikki formliga, ið hvussu er, fingið eitt einvorðið landsmál í Føroyum sum í flestum londum, men í roynd og veru hefur hvør frítt at tala sítt egið mál innan fyri teir karmar, ið skriftmálið setur. Eitt undantakið er, tá ið vit skulu læra útlendingar føroyskt. Tá velja vit vanliga at læra tey suðurstreymoyarframburðin til tess ikki at ørkymla tey við einum blandi av ymsum, um hvør lærari »sang við sínum nevi«. Seinni kunnu tey so fáa betri kunnleika um bygdamálini og teirra eyðkenni og serstöðu. Vit kenna tó dømi um lærdar útlendingar, ið hava lært føroyskt heima við hús hjá fólki, har teir hava havt tilhald, og trúliga halda fast við avvarðandi bygdamálsframburð.

Mangur útlendskur verður ikki sørt bilsin av tí, at í hesum lítla og fámenta landi eru so mong og fjølbroytt bygdamál. Ein or-

søkin man vera tann stóra avbyrgingin millum oyggjar og bygdir av streymhørðum fjørðum og høgum fjøllum. Hvør bygdin hefur verið ein heimur fyri seg sjálvan meginpartin av árinum, og tað man hava gjørt meiri munin enn tey fáu høvi, tá ið fólk úr ymsum landslutum hava hitst saman sum á dansiferðum, á ólavsøku, í grindum o.ø.

Henda oyggin, Sandoyggin, hefur sum nevnt sítt eyðkenda mál, ið skilur seg greiniliga burtur úr øðrum málførum. Eg skal nú royna at vísa á nøkur høvuðseyðkenni, fyrst í ljóði og síðan í nøkrum hissini valdum orðdømum.

Sandoyarmál er sunnanfjørðsmál, sum í mongum hefur felags eyðkenni við suðuroyarmál, men í summum liggur markið nógv norðari. Sum kunnugt siga vit *ei* [ai] saman við vágafólki, suðurstreymoyingum og nólsoyingum mótvegis [ɔi] haðan og norður. Saman við norðoyingum, eysturoyingum fyri eystan, suðurstreymoyingum, hestmonnum og suðuroyingum hava vit tað, sum vit kundu kalla linmæli, tað, at *p*, *t*, og *k* líkjast meira *b*, *d* og *g* í ljóði. Soleiðis siga vit eitt nú *aka* [ɛaga], *eta* [e:da] og *opa* [o:ba], sum t.d. tey í Vágum siga [ɛka], [e:ta] og [o:pa]. – Nólsoyingar fylgja eisini okkum og suðuroyingum í tí at siga *ó* sum [ɔ] framman fyri tvey hjáljóð og fleiri, t.d. *tólv* og *fólk*, har sum allir aðrir føroyingar siga [tɔelv] og [fɔelk]. Soleiðis hoyra vit ikki mun á orðunum *torna* 'gerast turrur' og *tódna* 'renna saman, tøvast' um t.d. ullint plagg. Í talu er er tað bara samanheingið, sum kann siga frá, hvat ið meinast við. Tó havi eg ein illbata av, at norðanframburðurin [tɔedna] man vera farin at sníkja seg inn

hjá summum, tí tað kennist ørkymlandi at hesi ymisku orð eru fallin saman í ljóði. Hetta haldi eg meg minnast úr skopunarmáli, sum eins og kunnugt hevur fingið nógv m.a. norðaneftir, sum seinni verður borið við. Ymist er sum *ó* verður framborið. Í Skálavík og Húsavík verður tað sagt [ɔu] sum í Suðurstreymoy og í Suðuroy, í Dali meira [au]-kent nakað sum í Nólsoy og Koltri, men á Sandi, Skúgvoy og í Skopun verður tað, so undarligt tað kann tykjast, sagt [œu] sum norðan fyri Kaldbaksfjørð. Um hví so er vorðið, skal eg royna at siga eitt sindur um eina løtu. – Endingin *-u* verður vanligar søgd við einum opnum *u*-ljóði, ið nærkast einum *-o*. Ein skarvanesmaður plagar at siga mær, at vit í Skopun hava eitt meira *e*-kent ljóð, t.d. »*kone*« í staðin fyri »*kono*«. Eitt bæriligt eyðkenni fyri sandoyarmál er hin mjúki framburðurin av *g* framman fyri *n*, t.d. *agn*, *dragna* [aɲ, draɲa] til mun frá suðuroyarmáli, ið hevur eitt *ng*-ljóð í staðin, t.d. [aɲn, draɲna]. Aðrastaðni verður tað sagt við hørðum *g*-ljóði. Onkustaðni í oynni anir enn eisini mjúkur framburður av *g* framman fyri *l*, t.d. *fuglur*. Eg minnst enn, hvussu tað frøddi oyrað, einaferð eg var í kirkju í Skálavík, at hoyra Leiv á Trøðni sála lesa 'gev *okum* í dag *okara dagliga* breyð' við *mjúkum g*-ljóði. Hitt harða *g*-ljóðið man nú vera við yvirlutan í tílíkum føri. – Bend føll av persónsforvunnum *vit* og *tú* fylgja suðuroyarmáli í tí at hava stutt *k*-ljóð: *okum*, *okara*, *tykum*, *tykara*. Hammershaimb sigur í frásøgn síni frá Føroya-ferðini 1847-48, at skúvoyingar eins og suðuroyingar søgdu *okur* og *tykur*, men tað man nú langt síðan vera burturdottið. Frá Heðini Brú havi eg

eina ferð fingið at vita, at á Klæmintsoyrini í Skálavík søgdu tey *okur* og *tykur*, og at Tróndur í Kirkjugerði segði *hjá okur* ['cau-o:gor]. Hetta minnst um ta bending, sum enn er livandi hjá sunnbingum.

Kvæðauppskriftirnar hjá vini okkara Jóannesi í Króki eru ríkar heimildir um so mangt, eisini um málstandin í oynni í tann tíð. At blaða í Sandoyarbók er ein gleði á so mangan hátt, eisini málsøguliga. Eitt, sum loypur í eyguni á nútíðarlesaranum, eru endingarnar *-um* í hvørjumfalli, t.d. *moudi mujnum brørum tveim* í Hábars kvæði. Og so er tað yvirhøvur, tó at endingin *-un* eisini sæst meir enn so, so helst er tann broytingin farin at gera vart við seg eisini í Sandoyinni, men kunnleikin til hitt eldra lagið hevur enn verið livandi, helst hjá tí meira framkomna fólkinum. Tó geva misskrivingar sum *morgum* fyri *morgun* illgruna um, at broytingin frá *-um* til *-un* hevur verið longri komin, enn handritini beinleiðis geva at skilja. Hammershaimb hevði í fyrstu royndum sínum til skriftmálið gjørt av at nýta endingina *-un* soleiðis skrivaða, men hoyrt havi eg frásagt, at á nevndu Føroyaferð síni var hann komin á tal við seinastu »*ummararnar*« í Skálavík, og tað hevði gjørt, at hann hálsaði um og valdi endingina *-um* í staðin fyri *-un*. Hann sigur í mállæru síni frá 1854, at sunnanfjørðs er 'fremdeles temmelig hyppig endelsen *um* for nordenfjords *un*'. – Eitt, sum tykir okkum løgið, er, at sambindingarorðið og skrivar Jóannes í Króki at vísa seg uttan undantak sum *u*. Eg minnst, at Sunniva á Høgnamørk mitt í 1960-árunum, tá ið eina tíð helt til hjá henni, ofta segði [u:] í staðin fyri *og*, kanska serliga, tá ið hon dvaldi á til tess at hugsa

seg betur um, hvat ið aftaná skuldi koma, men tí verri havi eg einki dømi skrivað upp frá henni, tað eg dugi at síggja. Um 1970 havi eg á bandi hetta frá Jákupi á Áldarsbakka í Skúgvoy: ‘Vít spældu spøl og [u:] dansaðu’. Og Janus hjá Sørini í Húsavík havi eg eina ferð í 1976 hoyrt siga [u:ə] fyri og – havi tíverri ikki skrivað upp setningin, hann segði tað í. Eivind Weyhe sigur mær, at hann hevur varnast hetta í kvæðauppskriftum eftir Sjóvarbóndan, og at hann hevur hoyrt tað í Dali. Eitt hitt merkiligasta fyribrigðið hjá Jóannesi í Króki er, hvussu regluliga hann skrivar *e* fyri upprunaligt *ø*. Henda avvarran, tað at varrarundingurin linkar, so at *ø* verður *e*, hevur verið eyðkend fyri Sandoyarmál fyrr í tíðini og hevur hildið sær longest í Skúgvoy, men bøtt samskipti og ikki sørt av arging og herming man hava beint fyri hesum málsliga eyðkenni. Norski málfrøðingurin Mikjel Sørli, sum hevur m.a. skrivað málsliga inngangin til prentútgávuna av Sandoyarbók, hevur kannað málið í teirri glæsiligu Lundarbókini, lógahandritinum, sum ein gerðin av Seyðabrævinum stendur í. Hann hevur gjørt trúligt, at føroyingur hevur skrivað hetta handrit, eitt tað vakrasta úr miðöld í Norðurlondum. Av tí at so mong dømi eru um *e* fyri *ø* er Sørli at at halda, at skrivarin hevur verið úr Sandoyar sýslu. Mangar eru søgurnar um henda serliga framburð hjá skúvoyingum, eisini um øvutan framburð, tá ið teir vóru farnir at varnast, at teir søgdu nakað, ið ikki var *beint* í oyrunum á øðrum. Jóannes á Mølini hevur einaferð sagt mær, at ein skúvoyargenta, sum Bøbóndin í Húsavík hevði biðið um, hevði spurt hann: ‘Er Begarður í Feroyum’. Ein skúvoyingur

skuldi hava sagt: ‘*Beurin* í Skálavík er at devlinum inni í *gegnum*’. Eitt dømi um øvutan framburð hjá skúvoyingum hava vit frá Jóan Chr. í Hesti: ‘Teir drukku *tø* og bóru *te*’. Jóannes á Mølini hevur sagt mær hetta: ‘Eg minnst ikki Tummas í Klingruni, men havi hoyrt hermt eftir honum, og eftir tí hevur hann sagt *ø* fyri *e*. Hann segði seg fara til Kirkjubøar at *spøkja* seyð. Hann segði *Ádam* og *Øva*: *Ádam* spann tann síðsta tráð, meðan syndflóðin lá. *Øva* hon bant brotið / undir kunnskapins *trø*’. Enn er vanligt í sandoyarmáli, at heldur sjáldsom orð framvegis hava *e* fyri *ø* aðrastaðni. Niels á Høgnamørk havi eg í 1972 hoyrt siga: ‘Hon *entir* ikki aftur’ fyri *øntir*. Mín góði vinur Dánjal í Klingruni, sum hevur lært meg so nógv, hevur sagt mær, at enn siga nøkur á Sandi *hemlia* fyri ‘hømlia’, og at tey gomlu, t.d. Maria í Skálanum, plagdu at siga *gelv* fyri ‘gólv’. Forstavilsíð *er-* er kanska vanligari í Sandoyinni enn aðrastaðni, svarandi til *ør-*, skylt við *úr-*, t.d. í orðum sum *erljótur* ‘stak ljótur’ og *erlamin* ‘deyðlamin’, sum eg havi hoyrt Dánjal í Klingruni hava á munni. Hesum havi eg roynt at gera nýtslu úr í uppskotinum um nýggjyrðið *ertelda* fyri ‘microcomputer’ við fyrimynd í hinum íslenska orðinum *ørtølva* við somu merking. Orðið *erfínur* hevur sama oddastavilsí. Lýsingarorðinum *erur* ‘ørur’ hava vit gamla uppskrift av. Úr sandoyarmáli eru eisini orðini *temingur* ‘tømingur: trá liggjandi ætt’, t.d. landsynn-*ingstemingur*, og *teppur*, t.e. *tøppur* ‘proppur’. Mong fleiri eru til, men eg lati hetta vera nóg mikið um hetta týðandi gamla sandoyareyðkennið *e* fyri *ø*. Nevnt kann verða, at lyndi til somu ljóðgongd

hefur eisini gjørt vart við seg í mykines-máli.

Eitt, sum sandoyarmál hefur saman við suðuroyarmáli, er, at í sterkt bendum sagnorðum einstavaðum í 2. og 3. persóni í eintali, er varðveitt tað forna eyðkenni, at *-t* verður ikki lagt aftur at í 2. persóni í eintali, t.d. *tú fer, tú ger*, ikki *gert, fert*. Hetta heldur Heðin Brú í æru í øllum tí, hann hefur skrivað. Í spurnarsetningum, har ið orð, ið byrja við hjáljóða, t.d. *t*, kemur tætt aftan á sagnorðið, hefur *-r* lyndi til at hvørva, men enn verður toyt á *e-ið*, t.d. *Hvar fer* [fe:] *tú*?

Eg segði í áðni, at eg skuldi siga nakað um *ó* [œ] í sandoyarmáli, t.e. á Sandi, í Skúgvoy og Skopun. Pápi mín, sum var lærari í Skopun, royndi av øllum alvi at stríðast ímóti hesum ljóði í skúlanum – og heima við hús, og tað man vera ein atvoldin til, at eg havi lagt tað av. Hann var vanur at siga, at teir gomlu har og á Sandi vóru argir um tað, tí at hetta skuldi ikki vera upprunaligt í sandoyarmáli. Nakrir heimasandsmenn hava hvør í sínum lagi á sinni sagt mær søguna um, hvussu [œ] skal vera higar komið, og skal eg her í stuttum siga hana, sum hon mær er søgd. Ein kona norðan frá Streyminum, helst úr Streymnesi, kom higar at vera, og fekk hon tí eyknevnið Streymurin. Son átti hon, ið æt Hans Petur, av lívligastu og stuttligastu dreingjum, sum ungdómurin flokkaðist um. Altíð hevði hann okkurt skemtið á munni, og tá ið tað varð tikið upp aftur eftir honum, varð tað eisini hermt eftir hansara tosingarlag, og [œ] segði hann, sum vera man, komin norðan úr Streymoynni. Soleiðis sigst [œ]-ið at hava verið sáað, og tað spratt og

vaks og breiddist síðan sum lok í veltu. Útlendskir málfrøðingar, eg havi sagt hetta fyri, hava verið treyðir at trúgva hesi søgu um, hvussu [œ] kom í sandoyarmál, men eg kenni onga betri. Løgið er, at tað er komið til Skúvoyar, men ikki út á Skarvanes, har ið sagt verður [œ] sum í Skálavík og Húsavík.

Í Skopun, heimbygd míni, er málið sera misjavnt til uppruna. Skopun er sum kunnugt nýggj bygd, fyrsta búseting var í 1833, og har settist fólk úr ymsum ættum, serliga nógv úr Koltri. Í mínum barndómi varð norðanfjørðsmál at hoyra í nógvum húsum, men sandoyarmál mundi tó hava yvirvranan. Í ljóði hefur skopunarmál eisini fingið sítt egið sterka og ramliga lag, sum líkist væl burtur úr hinum málunum í sýsluni.

Eg skal síðan taka fram nøkur fá orð, sum, tað vit vita, bert eru til – ella hava verið til – í sandoyarmáli.

Tað, sum aðrastaðni eitur *gjólingur, gemlingur, gjølvíngur* og kanska annað við, eitur her í oynni *gemlingur* ‘veturgamal seyður’. Hetta er hitt upprunaligasta av hesum orðum, soleiðis eitur tað á fornnorrønum og nútíðaríslandskum. Hini fyrr nevndu orðini eru á ymsan hátt runnin av hesum sandoyarorði, sum her er trúliga varðveitt í sínum upprunasniði. At *veiða* um tað at ‘taka seyð uttanrætta’ er serlig sandoyarmerking á hesum orði, og tað at *savna* seyð eru orð og røktingarháttur vist ókend aðrastaðni enn her í oynni. Lýsingarorðið *magur* ‘rak, soltin’ hava vit úr Húsavík, t.d. ‘hann er so *magur* í andliti’. Hetta er væl kent í forn máli og nútíðar grannamálum. Helgi hin magri var landnámsmaður í Oyafirði í Íslandi. Orðið er burturdeytt

í nútíðarføroyskum annars, men úr Eysturoynni hava vit kvennkynsnavnorðið *megurð* um ‘tað at vera rakføddur’. Lýsingarorðið *fjǫðaleysur* (stavseting óviss) er serligt fyri sandoyarmál. Tað verður sagt um tað at vera ‘einsamallur, fáligur, stúrin, ongan góðan at eiga’ el. tít. T.d. segði maður: ‘Eg siti so *fjǫðaleysur* eftir, nú konan er deyð’. Lýsingarorðið *saftarleysur* er okkum kunnugt úr skálvíksmáli, t.e. ‘kenslukaldur, hjartaleysur’, t.d. tað var ein *saftarleys* gerð at koyra mammuna út. Úr Dali er hitt hugnaliga orðið *kunningardagur*, sum er hin 12. juni. Tá vórðu neytini úr tveimum hagapørtum, ið gingið høvdu út og inn, latin koma saman til at liggja úti. Tey vórðu tá *kunnað* hvørt fyri øðrum, og fólk sat hjá teimum tann dagin. Hetta var hálvur høg-tíðisdagur, hevur Martina sála í Haskatrøð sagt mær frá. Stuttligt var at fáa hetta gamla orðið úr Dali langt aftan á, at vit høvdu gjørt orðið *kunning* fyri skúlalærugreinina ‘orientering’, ið kom fyrst í 1960-árunum, og síðan tá er sandoyarorðið at *kunna* ‘gera kendan’ farið sína sigursferð um landið. Ein *kunningarstova* er í Havn og onnur í Klaksvík! Tætt málsligt samband tykist hava verið millum Skálavíkar og Nólsoyar, tí mong orð hava vit funnið bert í hesum báðum bygdamálum. Eitt vakurt orð av hesum slag er hvørkikynsorðið *kjør*, ið merkir ‘tað ið kjósandi er, tað besta av øllum’. Sagt varð um dalsgarðsbøin, at hann var *kjørið* í bygðini, og um tvær valagentur í Nólsoy varð sagt, at tær vóru *kjørið* av ungdominum. Her er eisini at nevna, at *eingin* við framburðinum [angjin], sum livir við sítt fríska lív í Nólsoy, hevur verið eitt aðalmerki fyri skálvíksmál og húsvíksmál,

men tíverri frættist, at har hevur hesin framburður verið dvínandi nú í langa tíð.

Sandoyarmál hevur borið orð fyri at vera gott mál. Tað orðið hava góðir høvundar hiðani styðjað upp undir. At nevna eru Heðin Brú og Hans Dalsgaard í Skálavík, Mads Andrias Winther og Edvard Hjalt og Bergur Djurhuus á Sandi – og av yngra ættarliðinum Ólavur Clementsen hiðan av Sandi.

Tann stóra kvæðagognin, sum vit eiga eitt nú í søvnunum eftir Jóannes í Króki, hevur verið ein ómetalig málslig kjølfesta. At eiga slíkar málgrípistar í huganum hevur verið ein aldri trótandi uppkoma við kjarngóðum orðum og orðafellum at taka til í øllum lívsins førum. Tað hevur verið bæði leikur og álvara at duga at siga tað, ið sigast skuldi, væl og meitlað, annaðhvørt tað var í vertskapi ella í vási. Í vandaverki, eitt nú á brimstøð ella í bjørgum, galt um, at orðini vóru fá og tó greið og hoyrdust væl og skilliga – einki við at mutla við samanlæstum tonnum og linum, dreivutum *r-ljóðum*: tey skuldu rulla fremst á tunguoddi. Tey, sum hava børn í húsi, kenna til, hvussu væl, ið teimum dámar at leika sær við orð og málljóð, sama um tey fata ella ikki. Stór synd var, at uttanatslæran varð fjónað í skúlunum av misfataðum námsfrøðiligum ídni. Skal lív fáast aftur í kvøðing og dans hjá fjøldini, er livandi uttanatslæra eitt hitt fremsta kravið.

Í hesum sambandi fari eg at nýta høvið til at nevna tað sera ríka orðasavn, sum lá eftir Eyðun Winther, bæði hiðan úr oynni, og tá serliga av Skarvanesi, og aðrastaðni, fyrst og fremst úr Eysturoynni, har ið hann búði og virkaði eina tíð. Hetta savn hevur før-

oyska orðabókin fingið til nýtslu, og tað kemur sera væl við.

(Til tess at geva áhoyrarum eina hómung av tí serstaka dámi í ljómi og máltóna í hinum ymsu bygdarmálunum, vórðu spældir stubbar av upptøkum við fólki úr sýsluni á ljóðbondum, sum eru í varðveitslu í bandasavninum á Føroyamálsdeild Fróðskaparseturs Føroya).

Hvørja framtíð man sandoyarmál – eins og onnur bygdamál – eiga fyrri sær? Nú fer fram ein samjavnin og einsháttan á hesum øki sum aldri fyrr í søguni. Meginskúlin man gera sítt við fremmandum lærarum, sum tó munnu vera vitandi um virðini í bygdarmálunum. Men meginárinið man koma úr fjølmiðlum sum útvarpi og sjónvarpi, og harafturat ger bøtt ferðasamband eisini sítt.

Vit tala nógv um málrøkt í felagsskriftmáli okkara, men ikki minni áttu vit at røkt bygdamálini eftir sínum fortreytum við tí í hyggju ikki bert at royna at bjarga teimum frá týning, men eisini at menna og fetta tey til framtíðar lív og gróður. Væl ber til at varðveita sítt mál, tó at ein er setstur aðrastaðni í landinum at búgva og starvast. Fyri mín part kann eg ikki rósa mær av at tosa ramligt sandoyarmál longur, men eyðkenni sum t.d. *ganga* [ganga] og *fólk* [fólk] fari eg aldri at sleppa, meðan eg eri omaná.

Væl er vert, at børn og ung læra at virða onnur bygdamál eins væl og sítt egið. Sjálvur haldi eg tað vera til skaða fyrri eitt bygdarmál, at tað verður havt til teitis við at apa eftir tí og herma, so at tað verður hildið umboða eitthvørt fjákut, lógið ella 'bygdarligt' í láturverdari merking. Hví skulu t.d. jólamenn ár um ár tosa heimasandsmál!

Tað kann vera stuttligt í løtuni, men eg stúri fyrri, at endans úrslitið verður hitt sama sum eitt nú í donskum skemtaleikum, har ið býttlingar og einfeldingar verða latnir tala bygdamál, helst jústskt. Tilfíkt veksur ikki um virðingina fyrri bygdarmálunum.

Væl veri teimum, ið ikki skammast við sítt. Tað verður heldur enn ikki deydligt, tá ið allir føroyingar tala við sama máldámi.

At enda ynski eg málinum her í míni kærri heimaoyggj góða framtíð og blíða, og fólkinum, her býr.

Jóhan Hendrik W. Poulsen
Føroyamálsdeildin
Fróðskaparsetur Føroya
FR-100 Tórshavn
Færøerne